

פרשת יתרו תשפ"ב
שמחתו של יתרו

Dedicated by Gail & David Ehrlich

שמות פרק י"ח

פרשת יתרו (א) וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו כי הוציא יקוק את ישראל ממצרים: (ב) ויקח יתרו חתן משה את צפורה אשת משה אחר שלוחיה: (ג) ואת שני בניה אשר שם האחד גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה: (ד) ושם האחד אליעזר כי אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה: (ה) ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו אל משה אל המדבר אשר הוא חנה שם הר האלהים: (ו) ויאמר אל משה אני חתנדך יתרו בן אליזר ואשתך ושני בניה עמה: (ז) ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו וישאלו איש לרעהו לשלום ויבאו האלה: (ח) ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה יקוק לפרעה ולמצרים על אודת ישראל את כל התלאה אשר מצאתם בדרך ויצלם יקוק: (ט) ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה יקוק לישראל אשר הצילו מיד מצרים: (י) ויאמר יתרו ברוך יקוק אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הציל את העם מתחת יד מצרים: (יא) עתה ידעתי כי גדול יקוק מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם: (יב) ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם עם חתן משה לפני האלהים:

רש"י

(א) **וישמע יתרו** - מה שמועה שמע ווא, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק: **יתרו** - שבע שמות נקראו לו רעואל, יתר, יתרו, חובב, חבר, קיני, פוטיאל. יתר, על שם שיתר פרשה אחת בתורה (להלן פסוק כא) ואתה תחזה. יתרו לכשנתגייר וקיים המצות הוסיפו לו אות אחת על שמו. חובב שחבב את התורה. וחובב הוא יתרו, שנאמר (שופטים ד יא) מבני חובב חותן משה. ויש אומרים רעואל אביו של יתרו היה, ומה הוא אומר (שמות ב יח) ותבאנה אל רעואל אביהן, שהתינוקות קורין לאבי אביהן אבא. בספרי: **חתן משה** - כאן היה יתרו מתכבד במשה, אני חותן המלך ולשעבר היה משה תולה הגדולה בחמיו, שנאמר (שמות ד יח) וישב אל יתר חותנו: **למשה ולישראל** - שקול משה כנגד כל ישראל: **את כל אשר עשה** - להם בירידת המן ובבאר ובעמלק: **כי הוציא ה' וגו'** - זו גדולה על כולם: (ב) **אחר שלוחיה** - כשאמר לו הקדוש ברוך הוא במדין (שמות ד יט) לך שוב מצרימה, (שם כ) ויקח משה את אשתו ואת בניו גוי ויצא אהרן לקראתו, (שם כז) ויפגשו בהר האלהים. אמר לו מי הם הללו. אמר לו זו היא אשתי שנשאתי במדין ואלו בני. אמר לו והיכן אתה מוליכן. אמר לו למצרים. אמר לו על הראשונים אנו מצטערים ואתה בא להוסיף עליהם. אמר לה לכי אל בית אביך, נטלה שני

בניה והלכה לה: (ד) **ויצלני מחרב פרעה** - כשגילו דתן ואבירם על דבר המצרי ובקש להרוג את משה, נעשה צוארו כעמוד של שיש: (ה) **אל המדבר** - אף אנו יודעין שבמדבר היו, אלא בשבחו של יתרו דבר הכתוב, שהיה יושב בכבודו של עולם ונדבו לבו לצאת אל המדבר, מקום תהו, לשמוע דברי תורה: (ו) **ויאמר אל משה** - על ידי שליח: **אני חתנדך יתרו וגו'** - אם אין אתה יוצא בגיני צא בגין אשתך, ואם אין אתה יוצא בגין אשתך צא בגין שני בניה: (ז) **ויצא משה** - כבוד גדול נתכבד יתרו באותה שעה, כיון שיצא משה יצא אהרן נדב ואביהוא, ומי הוא שראה את אלו יוצאין ולא יצא: **וישתחו וישק לו** - איני יודע מי השתחוה למי, כשהוא אומר איש לרעהו, מי הקרוי איש, זה משה, שנאמר (במדבר יב ג) והאיש משה: (ח) **ויספר משה לחתנו** - למשודך את לבו לקרבו לתורה: **את כל התלאה** - שעל הים ושל עמלק: **התלאה** - למייד אל"ף מן היסוד של התיבה והתי"ו הוא תיקון ויסוד הנופל ממנו לפרקים, וכן תרומה, תנופה, תקומה, תנואה: (ט) **ויחד יתרו** - וישמח יתרו, זהו פשוט ומדרשו נעשה בשרו חדודין חדודין, מיצר על איבוד מצרים, היינו דאמרי אינשי גיורא עד עשרה דרי לא תבזי ארמאה באפיה: **על כל הטובה** - טובת המן והבאר והתורה. ועל כולן אשר הצילו מיד מצרים, עד עכשיו לא היה עבד יכול לברוח ממצרים, שהיתה הארץ מסוגרת, ואלו יצאו ששים רבוא: (י) **אשר הציל אתכם מיד מצרים** - אומה קשה: **ומיד פרעה** - מלך קשה: **מתחת יד מצרים** - כתרנומו לשון ריזיו ומרות היד שהיו מכבידים עליהם, היא העבודה: (יא) **עתה ידעתי** - מכיר הייתי לשעבר ועכשיו ביותר: **מכל האלהים** - מלמד שהיה מכיר בכל עבודה זרה שבעולם שלא הניח עבודה זרה שלא עבדה: **כי בדבר אשר זדו עליהם** - כתרנומו במים דמו לאבדם והם נאבדו במים: **אשר זדו** - אשר הרשיעו. ורבותינו דרשוהו לשון (בראשית כה כט) ויזד יעקב נזיד, בקדרה אשר בשלו בה, נתבשלו: (יב) **עלה** - כמשמעה שהיא עולה כליל: **וזבחים** - שלמים: **ויבא אהרן וגו'** - ומשה היכן הלך, והלא הוא שיצא לקראתו וגרם לו את כל הכבוד, אלא שהיה עומד ומשמש לפניהם: **לפני האלהים** - מכאן שהנהנה מסעודה שתלמידי חכמים מסובין בה כאלו נהנה מזיו השכינה:

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

ליקוטי מוהר"ן תנינא ל"ד

"ויחד יתרו על כל הטובה" (שמות י"ח). כי אצל סתם בני אדם אין השמחה של כל הטובות ביחד, כי יש חלוקים רבים בענין השמחה. למשל כשבאין על חתונה, יש מי ששמח מן האכילה שאוכל, דגים ובשר וכיוצא, ויש אחד, ששמח מן הכלי זמר, ויש ששמח מדברים אחרים כיוצא בהם, ויש ששמח מן החתונה עצמה, כגון המחתנים, שאינן משגיחים על אכילה ושתיה, רק שמחים מן החתונה עצמה, וכיוצא שאר חלוקים. אבל אין אדם שיהיה שמח מכל השמחות ביחד. ואפלו מי ששמח מכל הדברים הנ"ל, אף על פי כן אין השמחה מכל הדברים ביחד, רק מכל אחד בפני עצמו בזה אחר זה. גם יש אחד, שאין לו שום שמחה כלל, לא מן האכילה ושתיה ולא משאר דברים, ואדרבא, יש לו קנאה וצער, שמקנא על השדוף, על שזה נשתדף בזה. אבל שלמות וגדלות השמחה הוא, מי שזוכה לשמח מכל הטובות ביחד:

וזה אי אפשר כי אם פשםסתכל למעלה על כל הטובה, דהינו על השרש, שמשם נמשכין כל הטובות. ושמ בהשרש הכל אחד, ואזי שמחתו מכל הטובות ביחד, ואזי השמחה גדולה מאד, ומאירה באור גדול מאד. כי על ידי הכלליות שנקלל שמחה בחברתה, נגדל ביותר אור השמחות. וכן כל מה שנקללין יותר רבוי השמחות זה בזה, נגדל ונתוסף אור השמחה ביותר ויותר, כי נגדל ונתוסף האור מאד, על ידי התנוצצות שמתנוצץ משמחה לחברתה. וכך מה שיש יותר שמחות שנקללין ביחד, נתוסף ביותר ויותר אור ההתנוצצות. ועל כן כשנקלל השמחה של כל הטובות ביחד, אזי אור השמחה גדול מאד על ידי רבוי ההתנוצצות מזה לזה ומזה לזה כנ"ל:

וזהו: "ויחד יתרו על כל הטובה" שיהיה שמח מכל הטובות ביחד. וזהו: "על כל הטובה", כי היה מסתכל למעלה על כל הטובה, הינו על השרש, שמשם הכל אחד, ושמ נכללין כל השמחות יחד, ועל כן היה שמח על כל הטובות ביחד כנ"ל: